Fylkesmennene
SNO

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2006/4932 ARE-VE-LLO
Arkivkode:Dato:
06.07.2006

Motorferdsel i utmark – sausanking og tilsyn av sau

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har den senere tid mottatt henvendelser vedrørende motorferdsel i utmark i forbindelse med sauenæring, og da spesielt kjøring på barmark knyttet til sanking og tilsyn av sau. I den forbindelse ønsker direktoratet å gi en presisering av hvordan motorferdselloven er å forstå på dette punkt.

Spørsmål om sausanking og tilsyn av sau reguleres av bestemmelsen i § 4 første ledd bokstav c i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977 nr. 82. Bestemmelsen angir at motorferdsel er tillatt i forbindelse med "nødvendig person- og godstransport" i "jordbruksnæring". Bestemmelsen skal ivareta primærnæringens interesser og behov for motorferdsel. Det må dreie seg om en reell næringsmessig virksomhet, og virksomheten må ha et visst omfang og inntektsmessig betydning. Adgangen til motorferdsel er imidlertid begrenset til kjøring som er nødvendig. Det er således kun kjøring som er nødvendig i næringen som er tillatt. Hvorvidt kjøringen er nødvendig, vil bero på en skjønnsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle. Ifølge lovgiver skal kjøring på barmark vurderes strengere enn kjøring på vinterføre. Bestemmelsen må for øvrig ses i sammenheng med lovens formål om å begrense motorferdselen til et minimum, samt aktsomhetsbestemmelsen i § 8 om at "motorferdselen i utmark og vassdrag skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe på naturmiljø og mennesker".

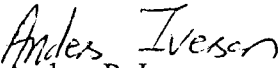
Når det gjelder motorferdsel knyttet til sanking av sau, har Miljøverndepartementet i rundskriv T-1/96 "Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977 nr. 82" uttalt at bestemmelsen i § 4 første ledd bokstav c "ikke gir adgang til å nytte terrengmotersykkel i forbindelse med sauesanking". Direktoratet antar at frakt av letemannskap og utstyr fram til det sentrale beiteområdet ikke faller inn under det man betegner som sauesanking, slik at det vil være anledning til å benytte motorkjøretøy til slik person- og godstransport, såfremt det er nødvendig. Direktoratet vil i denne sammenheng presisere at det kun vil være anledning til å kjøre ut til det sted i terrenget hvor man har sin base og hvor man driver sanking til/fra. Frakt av personer og gods i forbindelse med selve sankingen/gjetingen av sau, kvalifiserer imidlertid ikke til nødvendig transport i medhold av § 4 bokstav c. Selve sankingen av sau faller således utenfor det bestemmelsen tillater, og motorferdsel i denne sammenheng vil ikke være tillatt.

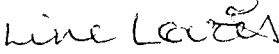
Tilsvarende må gjelde for motorferdsel i forbindelse med tilsyn av sau. Person- og godstransport i forbindelse med generelt tilsyn av sau på beite, anses ikke å være "nødvendig" transport i medhold av

motorferdselloven § 4 første ledd bokstav c. Kjøring i terrenget for å føre tilsyn med sau vil etter direktoratets mening medføre motorferdsel i et urimelig stort omfang, og vil således ikke være i samsvar med lovens formål. Adgangen til å føre tilsyn må dessuten ses i sammenheng med motorferdsellovverkets øvrige regler om oppsyn og tilsyn, se motorferdselloven § 4 første ledd bokstav a og nasjonal forskrift § 2 første ledd bokstav c. Tilsynsbegrepet i disse bestemmelsene er knyttet til "oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov" eller "offentlig oppsyns- og tilsynstjeneste". Det dreier seg således om etablerte tilsynstjenester med konkrete tilsynsoppgaver, typisk fjelloppsyn, fiskeoppsyn, Statens naturoppsyn m.fl. Det har ikke vært lovgivers intensjon å åpne for tilsyn i privat regi. I rundskriv T-1/96 uttaler Miljøverndepartementet på s. 23: "Oppsynstjeneste i privat regi går ikke inn under bestemmelsen. Der det er et reelt behov for motorferdsel til slik tjeneste, må det eventuelt søkes om dispensasjon etter forskriftens § 5 eller § 6." Etter direktoratets mening taler dette for at man ikke bør tolke adgangen til å føre tilsyn etter motorferdselloven § 4 første ledd bokstav c romsligere enn det som gjelder etter de øvrige bestemmelsene om tilsyn i motorferdsellovverket. Etter dette vil motorferdsel ikke være tillatt i forbindelse med tilsyn av sau på beite.

Direktoratet ber om at dette videreformidles til kommuner der motorferdsel i forbindelse med sauehold er en aktuell problemstilling.

Med hilsen

Anders P. Iversen
Seksjonssjef

Line Løvås
Førstekonsulent